

Overijssel

Bestemming verrijkt

In Overijssel groeit het verschil in bereikbaarheid tussen grote en kleinere steden en dorpen. Bereikbaarheid is een belangrijke factor voor leefbaarheid en een urgente toekomstrichting voor vitale en veerkrachtige steden en dorpen. Hoe kunnen de stationsomgevingen van de kleinere stations in Overijssel veranderen in slimme en aantrekkelijke mobiliteitshubs voor een robuuster mobiliteitssysteem en tegelijkertijd sociaal-maatschappelijke meerwaarde creëren door ze te koppelen aan lokale opgaven?

Betrokkenen:
 Ruimtevolk + Anne Seghers, Eva Hexspoor, Jos Kenter, Annemiek Wiggers.
 Provincie Overijssel + Mark Oomen, Erik Schumacher, Helga van der Haagen, Wim Dijkstra, Marc Beeftink.
 Gemeente Ommen/Hardenberg/Dalfsen + Sandro Vlug, Rik Beumer, Carola Troost.
 Gemeente Rijssen-Holten + Joanna Spakman.
 Stationsmanagers + Lars Sieverink, Peter Ananias.

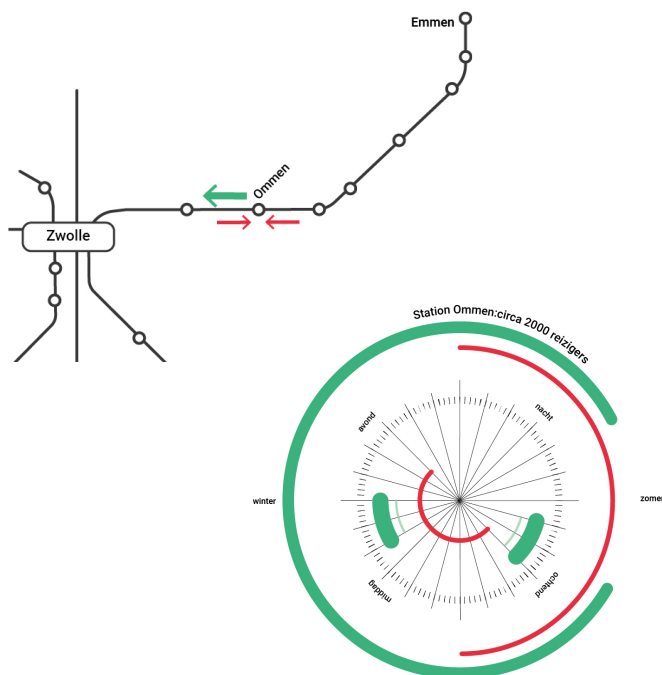
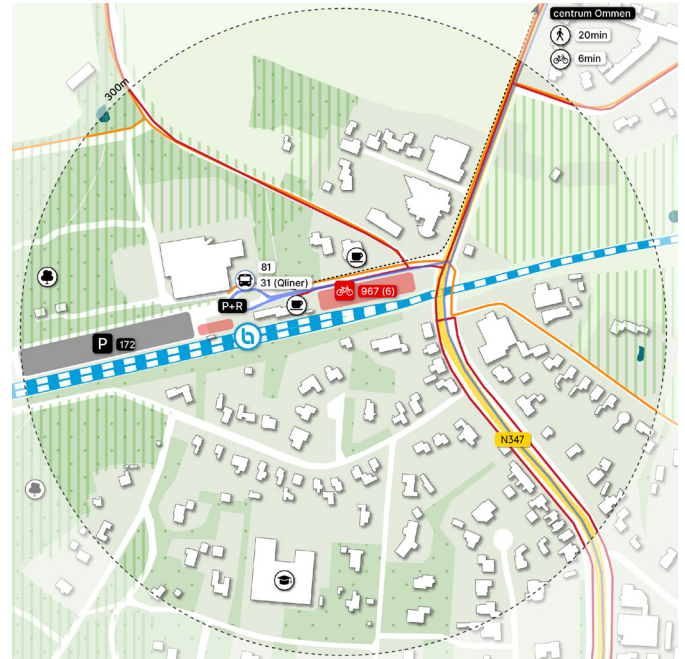
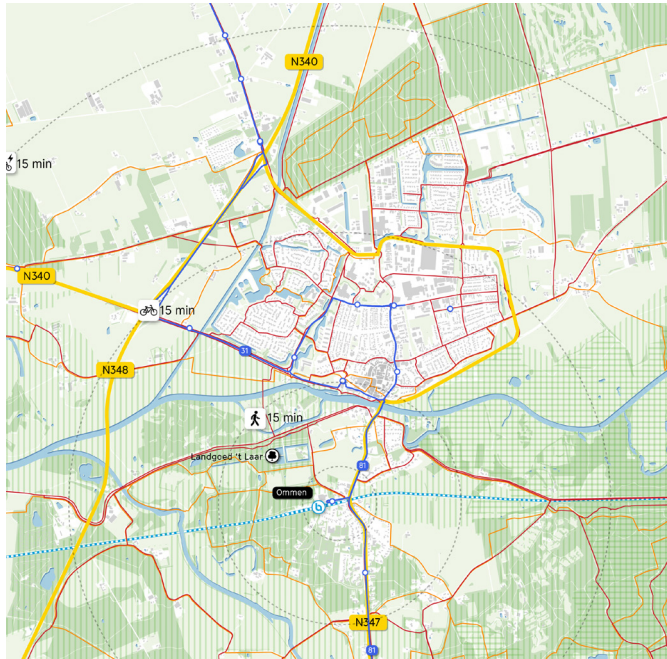
Analyse

Achtergrond & vertrekpunt

Drie voorbeeldstations zijn als casus uitgewerkt; Holten (Sprinterstation nabij centrum kern of dorp), Hengelo Gezondheidspark (Voorstadstation) en Ommen (Decentraal station).

Inzichten

De kleine stations zijn verbonden met sprinter-verbindingen in lage frequenties. De busverbinding staat vaak onder druk. Meerwaarde ligt in het landschap of in de aanwezige voorzieningen.

Ligging, positie in het spoornetwerk en reizigersprofiel

Voorbeelduitwerking station Ommen. Analyse van de regionale ligging en lokale stationsomgeving, de positie in het spoornetwerk, de stromen van in- en uitgaande reizigers en de aanwezige faciliteiten op het station.

Sterktes

- Verbinding met Zwolle (Vechtdallijn/Blauwnet): ligging op de as Zwolle-Hardenberg
- Krachtig landschap nabij (landgoed Het Laar, coulissenlandschap, Vechtdal)
- Aanwezigheid restaurant in stationsgebouw is bestemming op zich.

Zwaktes

- Decentrale ligging station
- De (ervaren) veiligheid in de stationsomgeving vormt een aandachtspunt.
- Leesbaarheid stationsgebied: onduidelijke oriëntatie t.o.v. kern Ommen
- Ontbreken van autoverbinding tussen N348 en de N341/N347
- Ontbreken van sneeflitsverbindingen

Kansen

- Ommen wil (jonge) gezinnen behouden/ aantrekken in kader van verstedelijkingsopgave Regio Zwolle.
- Opgave: woonzorgvraag ouderen (service, voorzieningen, beschutte woonomgeving).
- Dagelijkse stroom scholieren in en om station
- Vechtdalregio lobbyt voor een betere benutting Vechtdallijnen en voor op langere termijn mogelijke spoorverbinding met de Nedersaksenlijn.
- Recreative fietsroute langs Vecht

Bedreigingen

- Bevolkingssamenstelling verandert: vergrijzing en ontgroening
- Vitaliteit dorpscentrum onder druk
- In de traditie van naoberschap kent de gemeente veel mantelzorgers: door het grote oppervlak van de gemeente is de bereikbaarheid van voorzieningen als huisartsenzorg een aandachtspunt.
- Beperkte mogelijkheden ontwikkeling door natuur- en erfgoedwaarden in de omgeving van het station.

SWOT-analyse

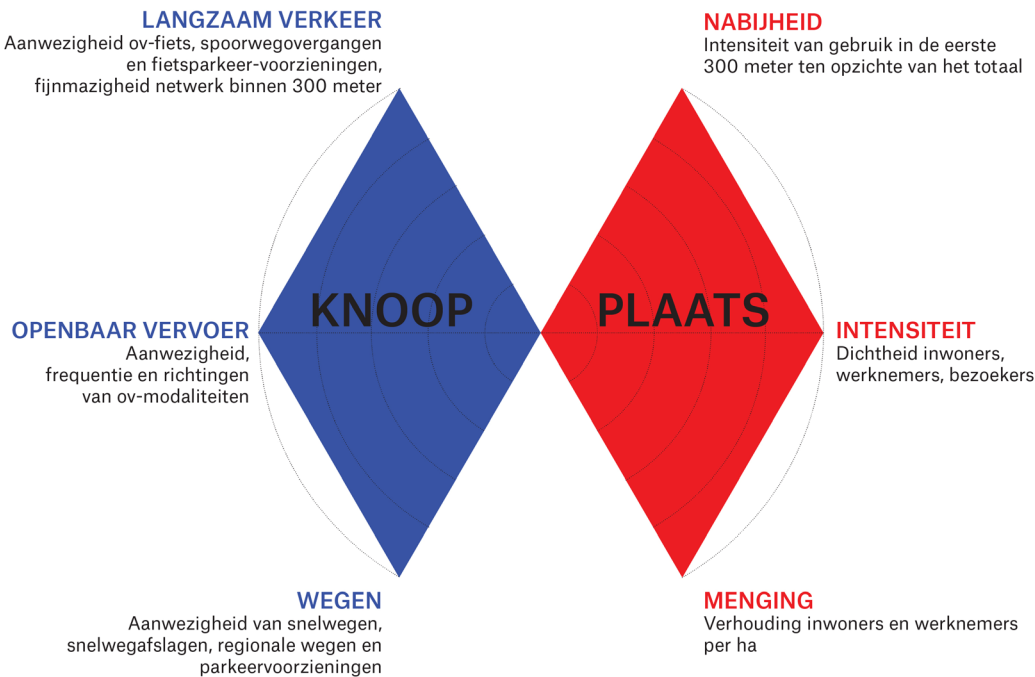
Voorbeelduitwerking station Ommen. Op basis van de analyse, locatiebezoek en interviews met de stationsmanagers en de provincie Overijssel zijn de sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen geformuleerd voor het station

Visie

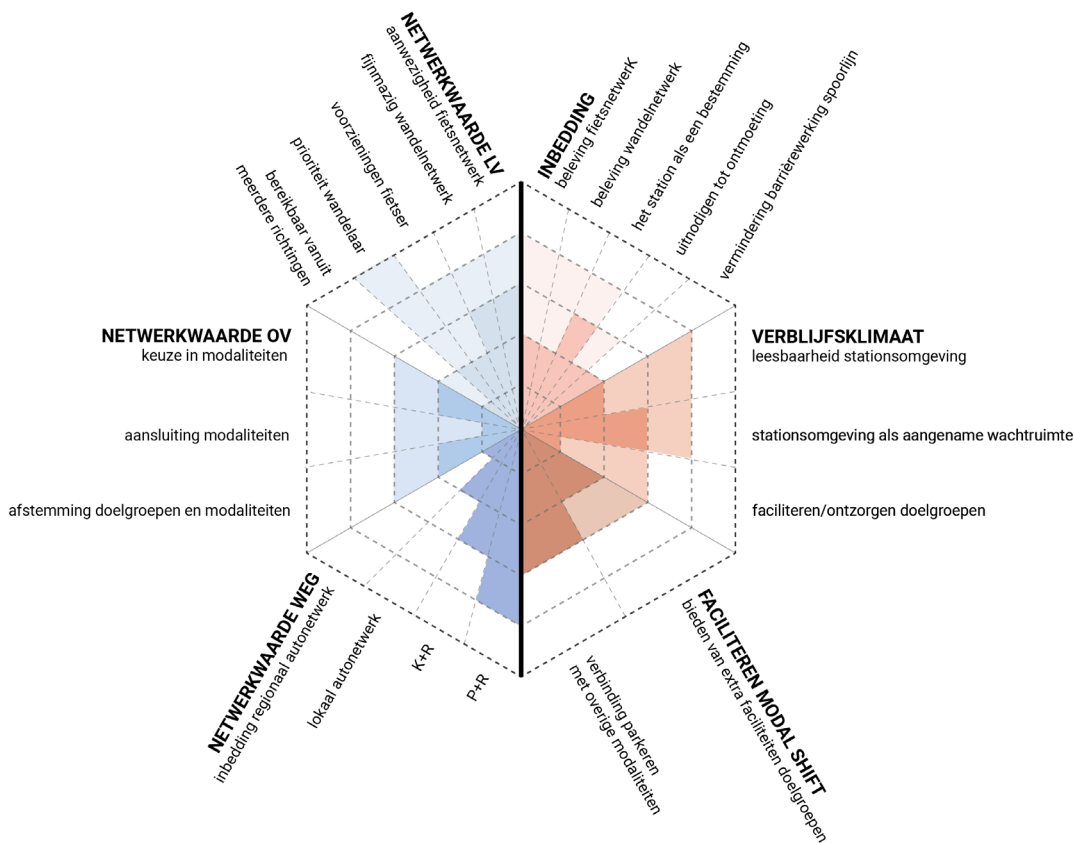
Interpretatie opgave en aanvliegroute

We herijken het knoop-plaatsmodel van Bertolini naar een model dat beter aansluit bij ontwerp oplossingen en beter is afgesteld op relevante criteria voor stationsgebieden van kleinere kernen

en dorpen. Onze focus ligt op de 'knoppen' waar aan een ontwerper of beleidsmaker kan draaien.

Vlindermodel Bertolini
Het vlindermodel van Bertolini kent zijn beperkingen. Het is datagedreven en focust op meetbare criteria aan zowel de knoop- als plaatszijde. Dit maakt het geschikt voor een inventariserende analyse van de bestaande situatie, maar het model biedt nauwelijks de mogelijkheid voor koppeling aan toekomstige sociaal-maatschappelijke opgaven. Daarnaast biedt het geen concrete handreikingen om - via beleidskeuzes of ontwerp ingrepen - de stationsomgeving te verbeteren.

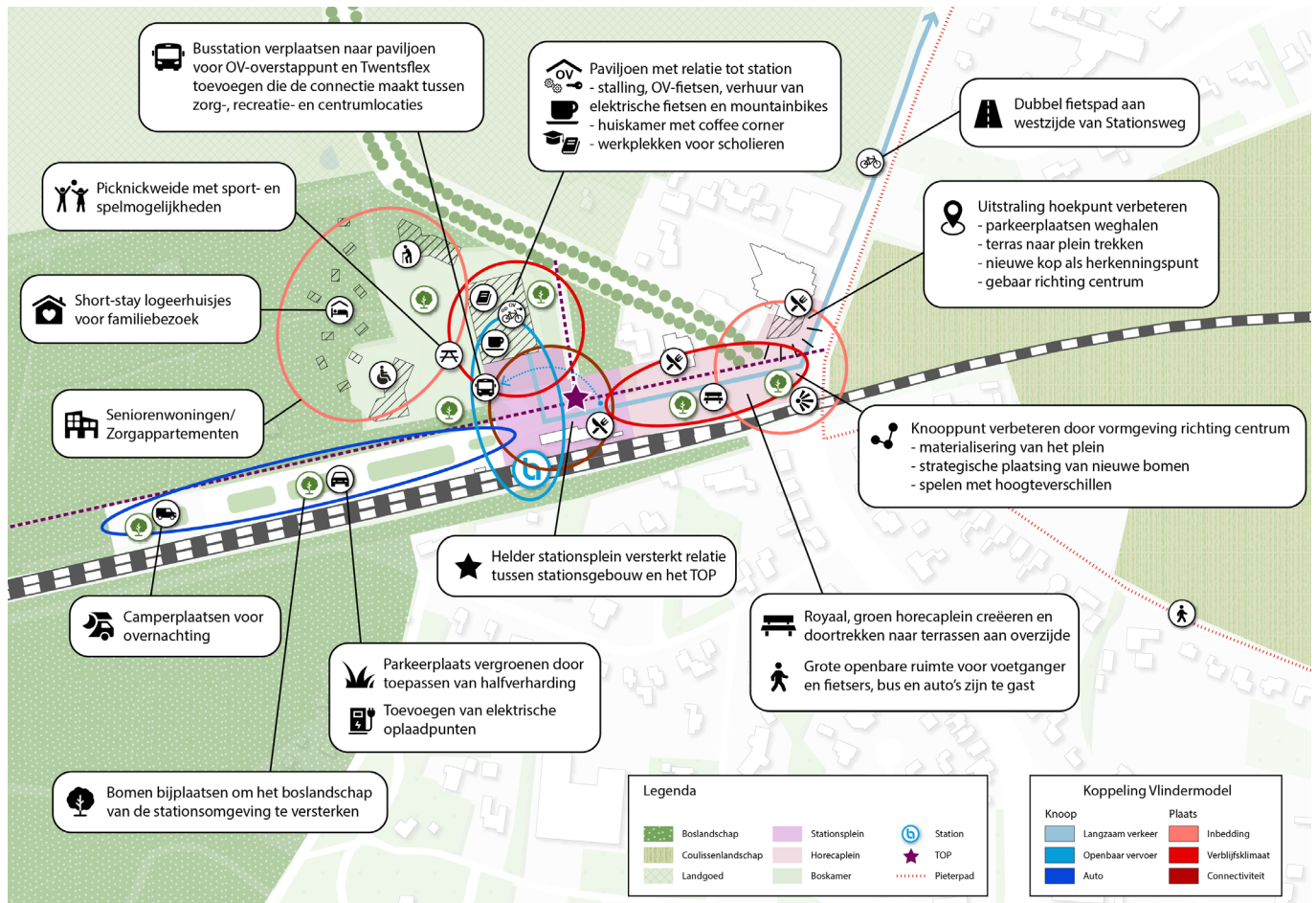
Een herijkt vlindermodel voor kleine stations
De knoop-zijde met de belangrijke 'knoppen' om de robuustheid van het netwerk rond een sprinterstation te beïnvloeden, blijft ongewijzigd. Aan de plaats-zijde voegen we nieuwe criteria toe. Zo zetten we in plaats van intensivering in op het faciliteren/ontzorgen van doelgroepen. Denk hierbij aan het aanbieden van alternatieve opties voor openbaar vervoer of het toevoegen van voorzieningen en ontwerp ingrepen om doelgroepen en maatschappelijke opgaven te koppelen.

Uitwerking

Per casus hebben we op visie- en schetsniveau een voorbeeld uitgewerkt. De voorgestelde ontwerpingrepen en functies zijn gekoppeld aan de hoofdonderdelen van het geoptimaliseerde vlin-
dermodel en aan de belangrijkste doelgroepen, zodat ruimtelijke aanpassingen ook aan lokale sociaal-maatschappelijke opgaven een positieve impuls geven.

'Hoe kan het concept mobiliteitshub worden ingepast en welke (nieuwe) mobiliteitsconcepten kunnen worden ingezet?'

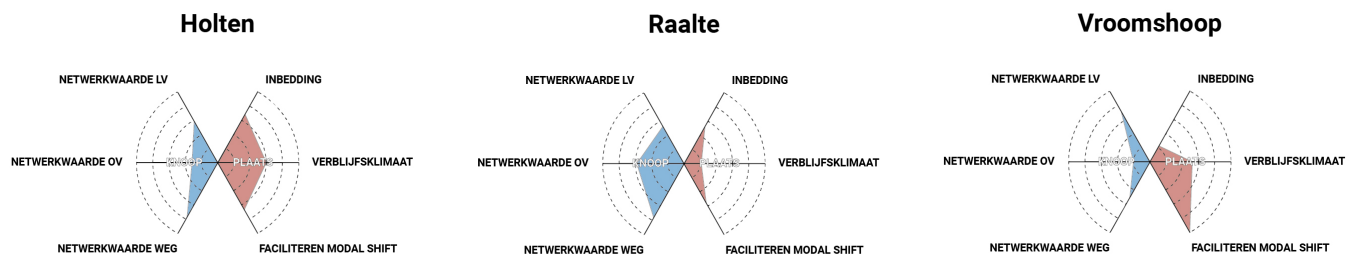
Voorbeelduitwerkingen station Ommen

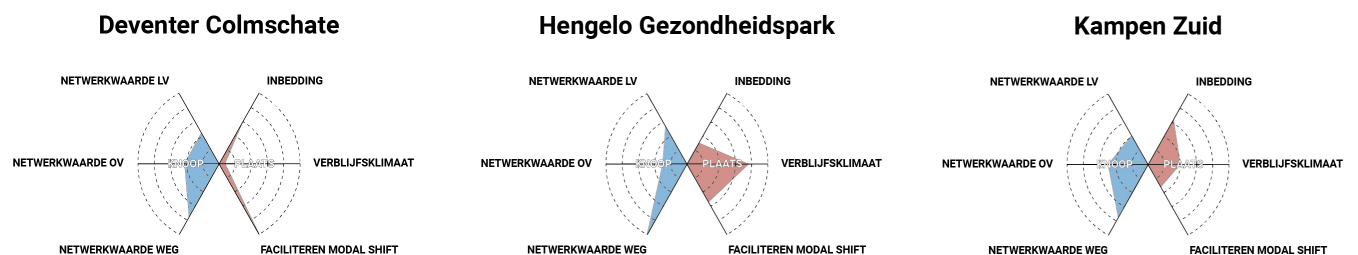
What's next?

Quicksan van decentrale stations in Overijssel in een grof vlindermodel, selectie per type 4, 5 en 6

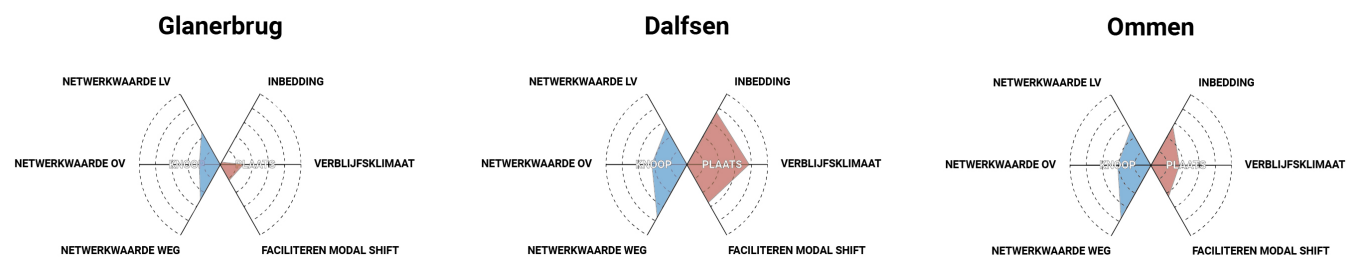
Type 4 - Sprinterstation nabij centrum kern of dorp

Type 5 - Voorstadstation

Type 6 - Decentraal station

Inspiratieproject: Zevenaar

Inspiratieproject: Barneveld Noord

Inspiratieproject: Putten

Volgende stappen en aanbevelingen

Uit de drie casuslocaties hebben we generieke bouwstenen gedestilleerd voor (toekomstige) beleidskeuzes en ontwerpmaatregelen en een provinciale quick scan ontwikkeld met alle kleine stationsomgevingen in Overijssel. De geoptimaliseerde vlindermodellen van de drie casussta-

tions laten zien waar voor ieder type station het grootste voordeel te behalen valt. Met de voorbeelduitwerkingen en een inspiratieoverzicht van best practices bieden we de provincie zowel handvatten als middelen om hun mobiliteitsopgave te prioriteren en gericht aan te pakken.